

VINDUET ER RÅTTENT

En liten råteskade på et ellers fint vindu, kan reddes hvis du **fjerner det råtne trestykket og erstatter det med en såkalt lus**. Dermed kan vinduet fortsatt holde i mange år.

Gamle vinduer er som regel laget av kjerneved av høy kvalitet, men selv med godt vedlikehold, kan det nesten ikke unngås at det med tiden blir skader. Enten fordi en flik blir slått av, eller fordi fukt og regnvann har trengt inn i små sprekker, slik at treverket begynner å råtne.

Sistnevnte viser seg oftest der det loddrette stykket (på fagspråk kalt loddposten) møter bunnkarmen på vinduet. Har råteskadene spredd seg

til store deler av vinduet, har du ikke annet valg enn å skifte ut hele vinduet. Men hvis skaden er avgrenset til et mindre område, kan du fint reparere – og dermed forlenge levetiden på vinduet med mange år.

Opgaven går ut på å fjerne det råtne/ødelagte treverket og erstatte det med et nytt og friskt trestykke; blant fagfolk kalles dette å luse ut. Reparasjonen blir helt usynlig etter at du har slipt og malt hele vinduet. □

DETTE SKAL DU BRUKE

Når du skal fjerne ødelagt treverk i et vindu, klarer du det meste av oppgaven med **vanlig verktøy**:

FINÉRSAG

MULTIKUTTER

STEMJERN

PENSEL

SKRUMASKIN

DERFOR HAR DET GÅTT GALT

Fukt finner alltid veien inn i ubeskyttet treverk. Men oppdager du skaden i tide, kan den fint fikses.

■ **Manglende vedlikehold.** Uttørket treverk er en stående invitasjon til fukt og regnvann. Det utvikler seg til råde, hvis ikke du behandler vinduet med grunningsolje og maling med jevne mellomrom.

■ **Vinduet kniper.** Gamle vinduer har det med å knipe. Og kniper det så voldsomt at du er nødt til å bruke mye krefter for å åpne og lukke det, kan du være så uheldig at du river av en stor flik.

SLIK GJØR DU

1 **Stikk i treet med en skrutrekker,** for å finne omfanget på råteskaden. Treet kan gjerne være hardt på overflaten og likevel være råttent dypere inne.

2 **Sag vekk det råte stykket** med en fintannet finérsag. Mål først 3-5 cm opp fra skaden, og avsett en vannrett strek på forsiden som du kan sage etter. Sag opp fra streken, med et snitt som heller 30 grader.

3 **Fjern det råte treverket.** Det raskeste er å sage med en multikutter. Den er nøyaktig og enkel å styre. Sag halvveis gjennom treet fra begge sider.

4 **Avrett bunnen med et stemjern,** så den er helt glatt og gir en limflate som er i nivå med det øvrige treverket.

5 **Mål opp, og sag ut et stykke friskt tre** av en furulist. Legg det avskårede stykket oppå listen, og tegn opp det nye stykket etter det. Sørg også for at du sager litt skrått nederst.

6 **Lim og skru fast den nye listen.** Smør på trem til utendørs bruk på både vindusrammen og listen, før du skrur fast listen med 5 x 70 mm skruer. Fjern deretter overskytende lim med en klut. Når limet er tørt, etter cirka tre timer, slipes listen så den blir plan med det øvrige treverket. Til slutt sparkles eventuelle sprekker og alle skruehoder, og listen beskyttes med grunningsolje og to strøk maling.